

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Význam internalizace pro socializaci a personalizaci předškolních dětí

Dominika Provázková Stolinská
Erdal Ozyurt

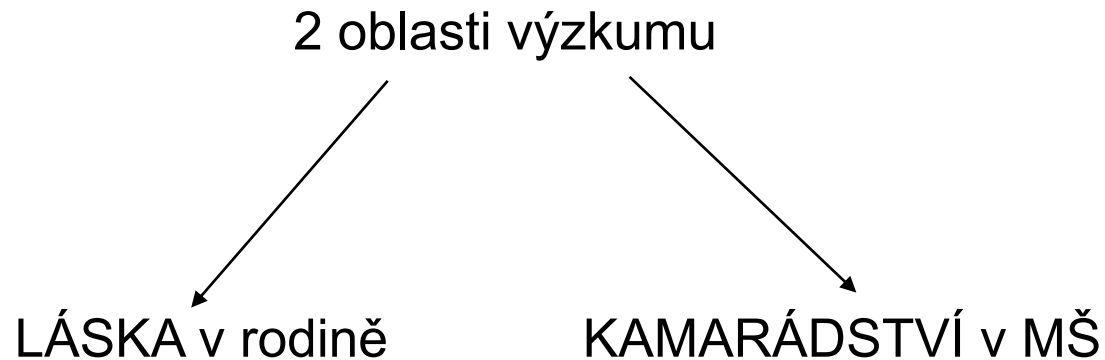
Dlouhodobý výzkumný záměr

„Podpora přechodu dítěte z mateřské školy na 1. stupeň základní školy s akcentem na eliminaci rizik v kontextu zajištění rovných příležitostí ke vzdělávání.“

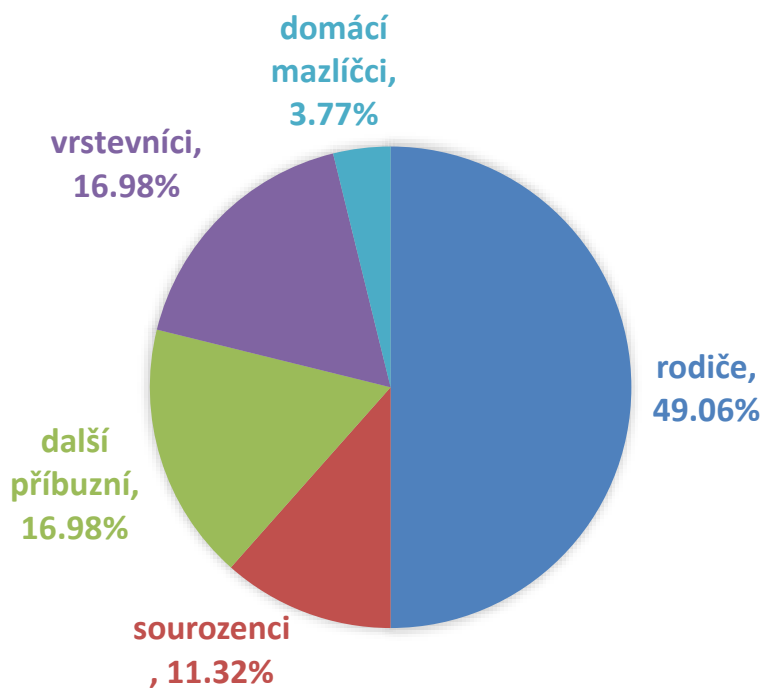
Výzkumná oblast

- Život předškolních dětí
 - Sociální prostředí, ve kterém se rozvíjejí

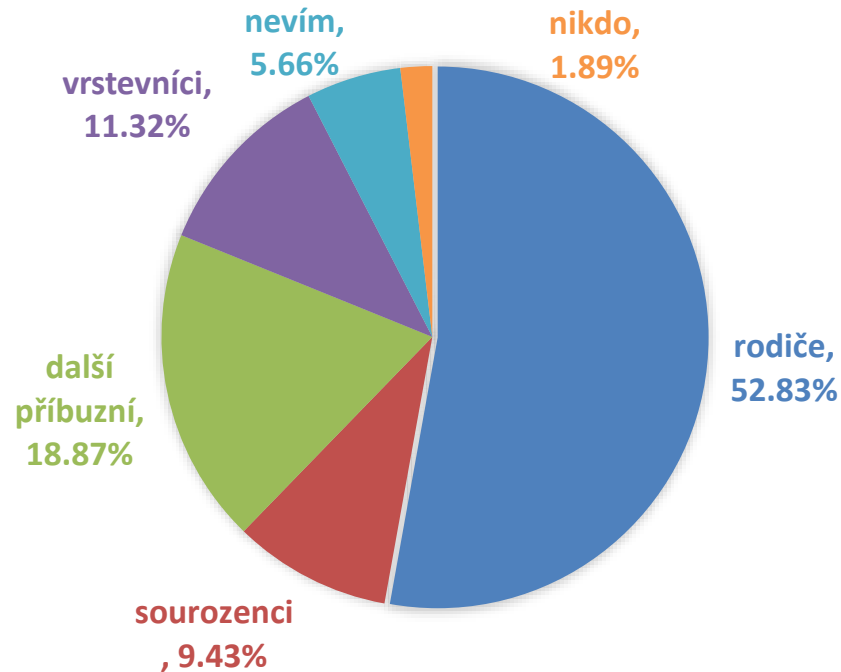

Koncept LÁSKY u dětí

Komu projevují děti lásku?

Kdo projevuje lásku dětem?

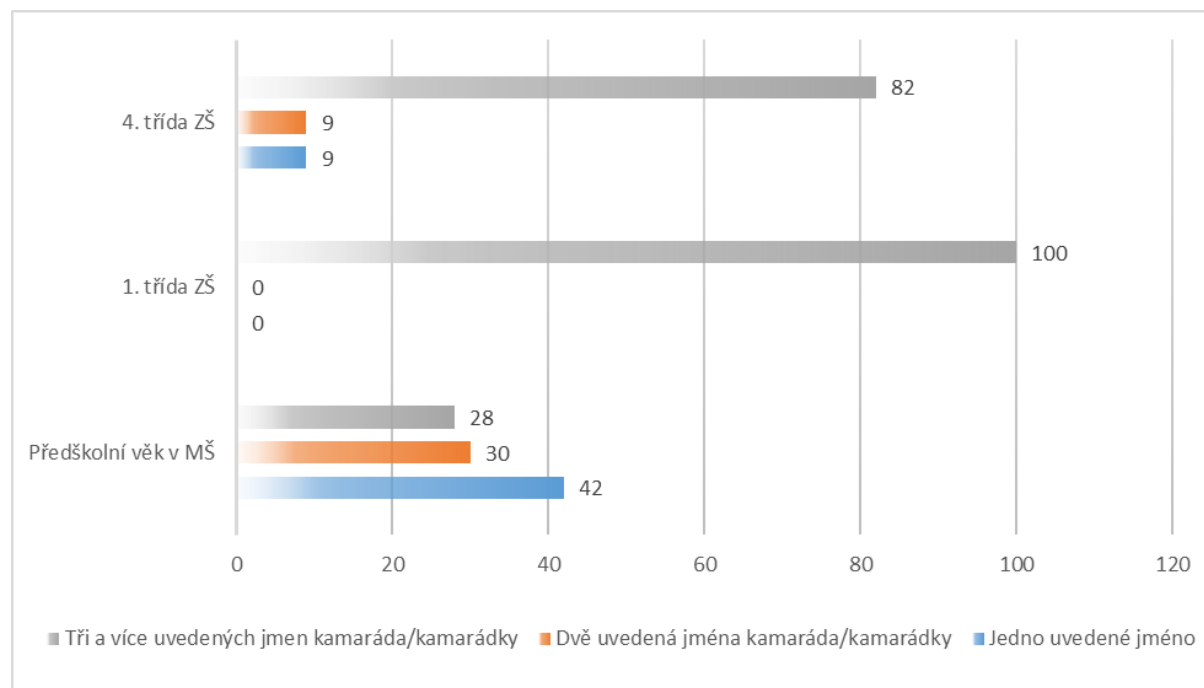

Koncept KAMARÁDSTVÍ u dětí

VO1: Kdo patří mezi tvé kamarády a kamarádky?

Ilustrativní výběr z odpovědí:

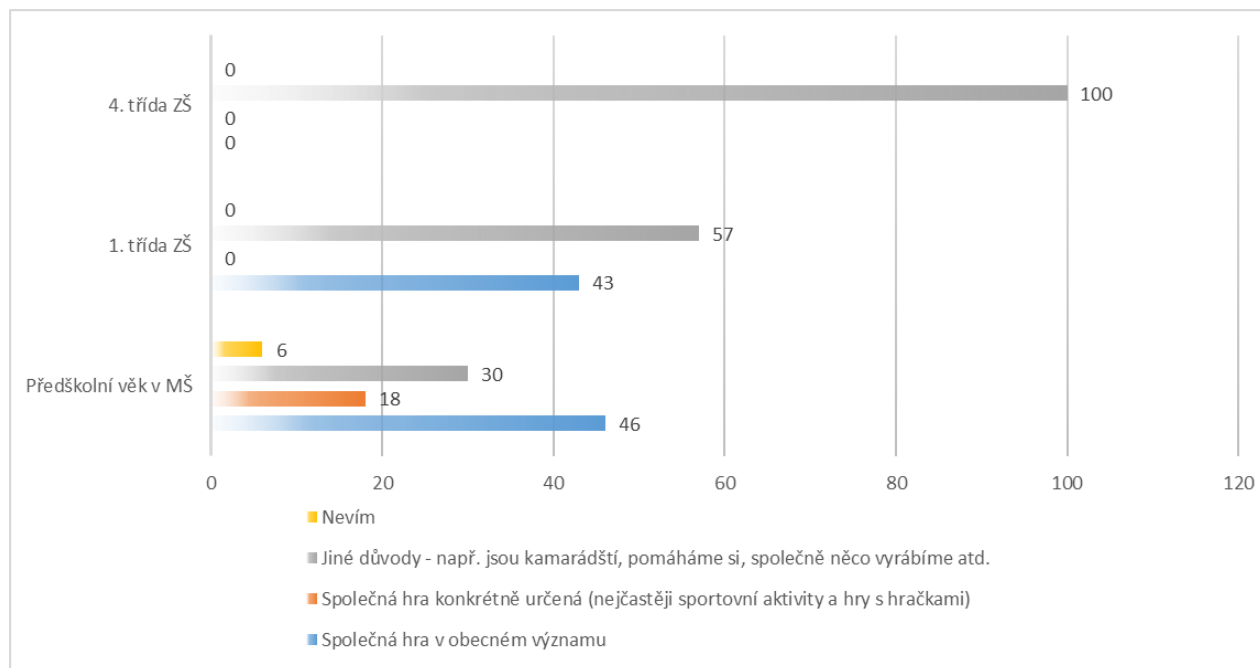
- „*Matýsek*“
- „*Tomášek Jílek a Sofinka Raichová*“
- „*Já se kamarádím s Adámkem a s Evičkou a s Jituškou a s Tomáškem*“

VO2: Proč je považuješ na kamarády a kamarádky?

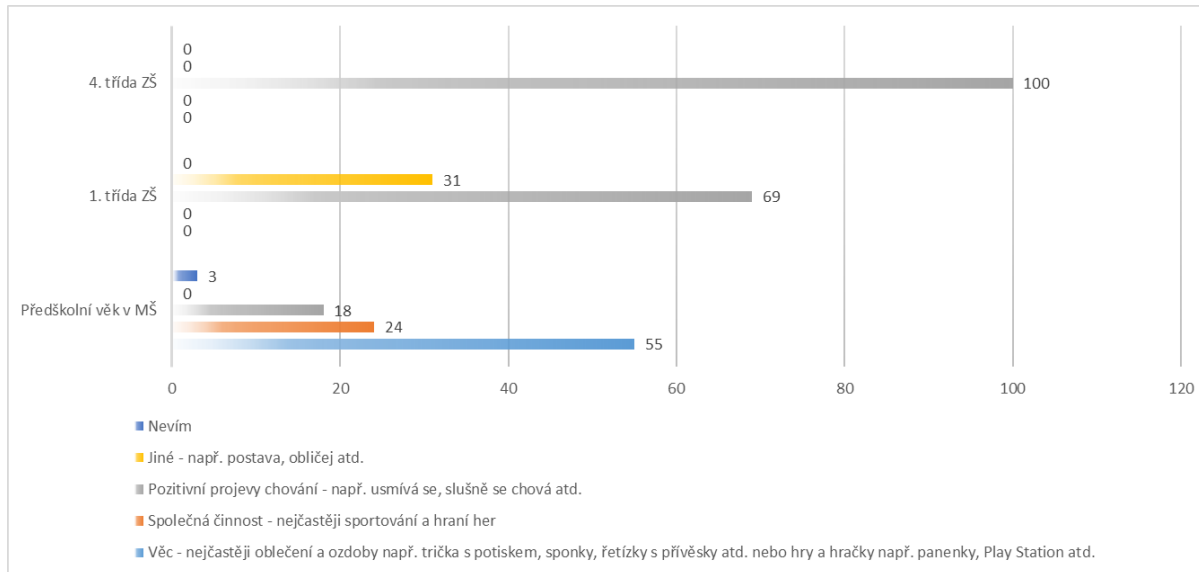
Ilustrativní výběr z odpovědí:

- „Protože my si nejvíc hrajeme. Každý den ve školce.“
- „Protože já si s Tomáškem Koňáříkem rád hraju venku fotbal“
- „Protože si pomáháme“

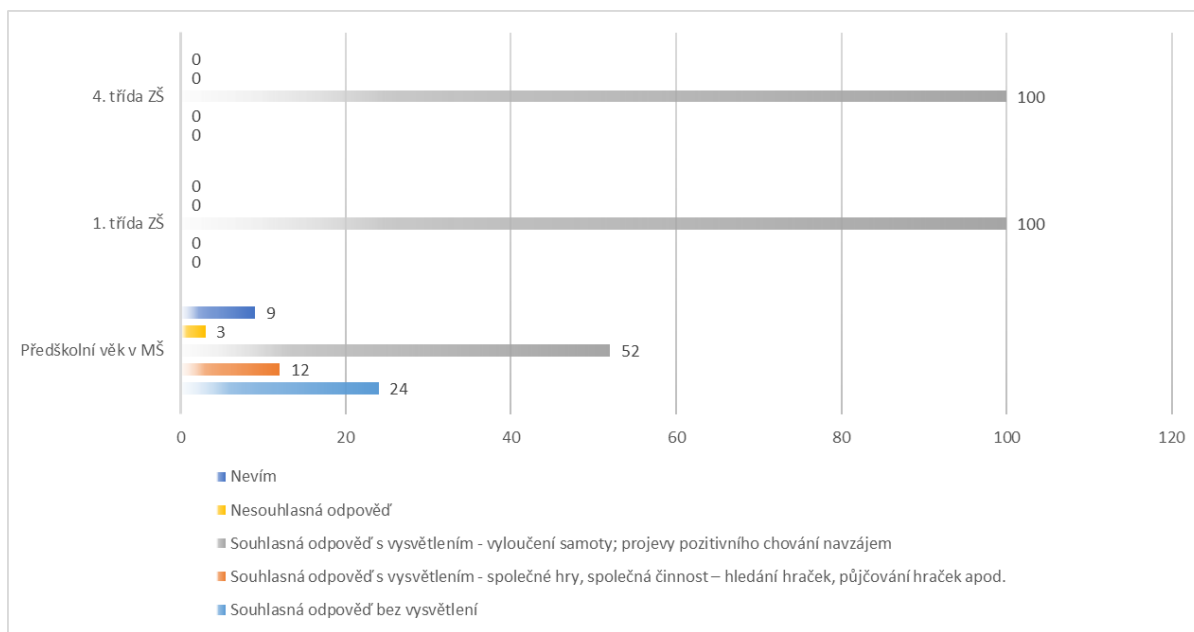
VO3: Co se ti líbí na kamarádech a kamarádkách?

- Ilustrativní výběr z odpovědí:
- „Že Přema nosí dinosauří tričko“
- „Já si někdy hraju s takovou dráhou, že někdo si to postaví a dovolí mi to a já si potom jakoby jezdím s autama. A potom ještě si vytáhnu takové dřevěné kostky rovné a skládám si je a to už je všechno.“
- „Že mě nebijou“

VO4: Myslíš si, že pro tebe důležité mít kamarády a kamarádky?

- Ilustrativní výběr z odpovědí:
- „Jo-o“
- „Jo. Jinak bych si s nikým nemohla hrát a byla bych o samotě“
- „Protože musíme si se sebou hrát, tak je to důležité“
- „Já je potřebuju, aby někdo chodil ke mně aj na návštěvu“
- „Já mám Ondru doma a není to důležité pro mě.“ A že máš kamarády ve školce, to je pro tebe důležité? „Ne, taky není to pro mě důležité.“

Podmínky v MŠ

Počet dětí
v mateřských
školách
v hlavním
vzdělávacím
proudu

Děti MŠ (běžných) podle druhu zdravotního postižení	Mateřské školy								
	ve městě Olomouc			v okrese Olomouc			v Olomouckém kraji		
	počet dětí individuálně integrovaných	počet dětí ve speciálních třídách	celkový počet dětí se zdravotním postižením	počet dětí individuálně integrovaných	počet dětí ve speciálních třídách	celkový počet dětí se zdravotním postižením	počet dětí individuálně integrovaných	počet dětí ve speciálních třídách	celkový počet dětí se zdravotním postižením
Mentálně	2	0	2	16	0	16	32	0	32
z toho středně těžce	0	0	0	7	0	7	13	0	13
z toho těžce	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sluchově	1	0	1	2	0	2	9	0	9
z toho těžce postižení	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Zrakově	0	0	0	0	0	0	0	0	0
z toho těžce postižení	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Se závažnými vadami řeči	10	13	23	16	37	53	33	149	182
z toho těžce postižení	2	0	2	4	0	4	10	49	59
Tělesně	6	0	6	10	0	10	19	0	19
z toho těžce postižení	0	0	0	1	0	1	2	0	2
S více vadami	7	0	7	14	0	14	27	10	37
z toho hluchoslepí	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Autismus	13	0	13	38	0	38	64	2	66
Se závažnými vývojovými poruchami	31	0	31	46	0	46	96	2	98
z toho se závažnými vývojovými poruchami učení	4	0	4	8	0	8	13	0	13
z toho se závažnými vývojovými poruchami chování	27	0	27	38	0	38	83	2	85
CELKEM	70	13	83	142	37	179	280	163	443

Internalizace v kontextu inkluze

VO 1: Jsou inkludované děti v běžné škole oblíbené?

VO 2: Ovlivňují inkludované děti charakterovou strukturu třídy?

Interakce DÍTĚ-DÍTĚ

- Přátelství je náročné, protože zde nemůžeme uvažovat, že dostáváme „něco za něco“, ale je nutné mluvit o vzájemnosti.
- Děti vnímají přátelství více s důrazem na reciprocitu, starší lidé popisují přátelství více popisně, ve větším komplexu a se zaměřením na specifika konkrétního přítele. Takto je možné říci, že utváření konceptu přátelství začíná u předškolních dětí a se zkušenostmi se proměňuje.
- 3, 4 leté děti přijímají pojem „kamarád“ do svého slovníku.
- Okolo 75 % předškolních dětí přijímají mezi své kamarády matku nebo paní učitelku – je to dáno také tím, že se účastní na aktivitách, které tyto děti realizují.
- Přátelství nejsou všechna stejná. Jsou determinována sociální podporou, konflikty a jejich řešením, aktivitami a vzájemným zájmem.
- U předškolních dětí se nejprve objevují spíše jednostranná přátelství (souvisí také s egoistickým cítěním dětí v tomto období). Vzájemná přátelství se začínají formovat až na podkladě vývoje (děti s poruchou komunikace, s mentální retardací nebo s vývojovou poruchou mají silně ovlivněn a ztížen proces utváření vzájemných přátelství.)
- A vývoj dítěte ovlivňuje také vliv sociálního prostředí na tvorbu přátelství malých dětí, protože v odlišném věku vnímají působení sociálního prostředí odlišně.
- Děti s vazbami vzájemného přátelství bývají více společensky interaktivní než děti s jednostranným přátelstvím.

Rozvoj konceptu kamarádství a jeho vliv na socializaci a následnou personalizaci předškolních dětí

V prostředí mateřské školy se v rámci konceptu internalizace vyskytují dva základní vzorce chování:

- Společenská participace, při které se děti zřídka zabývají osamělými hrami, a když jsou děti ponechány samy, snaží se vstoupit do některé z probíhajících epizodických her ostatních.
- Ochrana interaktivního prostoru; děti mají tendenci bránit ostatním dětem ve vstupu (např. během hry).

Nutné je se zaměřit na:

- systematickou spolupráci se všemi aktéry vzdělávání
- cílený emoční rozvoj a podporu prosociálního chování

Výstup vznikl v rámci řešení projektu
*Children's Life and Teacher-Parent
Collaboration* No. IGA_PdF_2024_021.

KONTAKTY

Katedra primární a preprimární pedagogiky
Pedagogická fakulta
Univerzita Palackého v Olomouci

doc. PhDr. Dominika Provázková Stolinská,
Ph.D., MBA; vedoucí katedry
Mgr. Erdal Ozyurt; student DSP

Žižkovo nám. 5

771 40 Olomouc

tel: +420721037947

e-mail: dominika.provazkova@upol.cz